

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 916/2024
17.09.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Александра Степановића и Дијане Јанковић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Ивана Петарића, због кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Петарића - адвоката Радослава Тадића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Ваљеву К. бр. 20/22 од 25.09.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1269/23 од 13.03.2024. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2024. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Петарића - адвоката Радослава Тадића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Ваљеву К. бр. 20/22 од 25.09.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1269/23 од 13.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ваљеву К. бр. 20/22 од 25.09.2023. године окривљени Иван Петарић оглашен је кривим због извршења кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 1. КЗ и осуђен на казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци, у коју му је урачунато време проведено у притвору од 08.03.2020. године до 03.04.2020. године и новчану казну у износу од 50.000,00 динара, коју је дужан да плати у року од 3 месеца од дана правноснажности пресуде, а уколико то не учини у остављеном року иста ће бити замењена казном затвора тако што ће суд сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне заменити једним даном казне затвора, с тим што затвор не може бити дужи од 6 месеци. Одлучено је о трошковима кривичног поступка и имовинскоправном захтеву оштећених, а како је то ближе опредељено у изреци пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1269/23 од 13.03.2024. године делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног Ивана Петарића и пресуда Вишег суда у Ваљеву К. бр. 20/22 од 25.09.2023. године преиначена само у делу одлуке о

казни тако што је Апелациони суд у Београду окривљеног Ивана Петарића због извршења кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 1. КЗ осудио на казну затвора у трајању од 4 године и 6 месеци у коју му је урачунато време проведено у притвору од 08.03.2020. године до 03.04.2020. године, док су у преосталом делу жалба браниоца, као и жалба јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Ваљеву одбијене као неосноване и првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Ивана Петарића - адвокат Радослав Тадић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и члана 439. тачка 1) ЗКП, са предлогом да Врховни суд побијане пресуде укине и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу и на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Петарића је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости, као разлог подношења означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлаже наводима да је окривљени осуђен за кривично дело које му оптужницом није стављено на терет. Наиме, оптужницом Вишег јавног тужиоца у Ваљеву Кт бр. 58/20 од 13.10.2022. године окривљеном је стављено на терет да је извршио кривично дело тешко убиство у покушају из члана 114. став 1. тачка 11. у вези члана 30. КЗ, а да је по одржаном главном претресу првостепени суд окривљеног осудио за кривично дело које уопште није било предмет оптужнице убацујући у изреку пресуде радњу извршења „моторном силом изазвао опасност по живот и тело“, а што представља радњу извршења кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим, а која не постоји у оптужници јавног тужиоца.

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на исто лице - окривљеног Ивана Петарића.

По налажењу Врховног суда, побијаним правноснажним пресудама није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни, ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде. Ово имајући у виду да су, у односу на окривљеног, битна обележја бића кривичног дела иста и у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног кривичног дела из изреке пресуде са чињеничним описом радње дела датог у оптужном акту јавног тужиоца Вишег јавног тужилаштва у Ваљеву Кт бр. 58/20 од 13.10.2022. године. Уношењем дела законског текста за кривично дело тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 1. КЗ, суд није прекорачио оптужбу, јер из диспозитива оптужног акта и из изреке побијане пресуде произлази идентичан чињенични супстрат – време, место и начин предузимања радњи окривљеног критичном приликом.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа радње извршења кривичног дела окривљеног које су описане у оптужном акту додавањем више криминалних активности, односно додавањем веће криминалне воље окривљеном, којим се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичноправне санкције, а што се у конкретном случају, није догодило.

На наведени начин, окривљеном није повећана криминална активност нити криминална воља, па самим тим није ни отежан положај у погледу правне оцене дела нити кривичне санкције. Уједно, Врховни суд указује да суд није везан правном квалификацијом кривичног дела, те да је окривљени оглашен кривим за лакше кривично дело од онога које му је оптужним актом стављено на терет (тешко убиство у покушају из члана 114. став 1. тачка 11. у вези члана 30. КЗ), сходно члану 420. став 2. ЗКП, већ чињеничним описом.

Сходно изнетом, неосновано се у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Ивана Петарића - адвоката Радослава Тадића указује да је побијаним пресудама учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости означава и повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, коју образлаже наводима да у изреци пресуде нема законских елемената кривичног дела за које је окривљени побијаном пресудом оглашен кривим. Наиме, да би се радило о кривичном делу из члана 278. став 1. КЗ нужно је да окривљени предузме неку опште опасну радњу којом се изазове општа опасност по живот или здравље унапред неодређених људи, што даље значи да та радња није предузета у односу на унапред одређена лица. У случају да таква опште опасна радња проузрокује тешку телесну повреду неког лица радиће се о квалификаторној околности која чини обележје тежег кривичног дела из члана 288. КЗ. У вези са изнетим, бранилац се позива на одлуку Врховног касационог суда Кзз 982/2019 од 02.10.2019. године.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости, Врховни суд оцењује као неосноване, а ово из следећих разлога:

Радња извршења кривичног дела изазивање опште опасности из члана 278. став 1. КЗ обухвата два основна облика изазивања опште опасности и то опште опасном радњом или општеопасним средством, а дело је довршено наступањем те опасности за живот или тело људи или за имовину већег обима.

Изреком првостепене пресуде утврђено је да је окривљени, чија је способност да схвати значај свога дела и да управља својим поступцима била смањена, али не до степена битног, моторном силом изазвао опасност за живот и тело оштећених АА, ББ и ВВ свестан свога дела чије извршење је хтео, тако што је након вербалног и физичког сукоба са оштећеним АА ушао у свој аутомобил који је био паркиран попречно на пешачком прелазу у улици ..., сео на место возача, стартао наведено путничко моторно возило, а потом возио истом улицом ка хотелу ... где се окренуо под ручном и турирајући мотором кренуо великом брзином ка оштећенима са намером да исте удари својим возилом да би на непосредној близини од оштећених возило усмерио тротоаром и кретао се право према месту где су на клупи седели оштећени АА и ББ, а поред њих стајао оштећени ВВ, који је успео да се склони уз зид објекта како би избегао ударац, док је окривљени тако возећи по тротоару иако није било возила на улици нити паркираних возила ударио у клупу брзином од 57,6 километара на час, на којој су претходно седели оштећени АА и оштећени ББ који су покушали да избегну директан ударац одскочивши са клупе, али је том приликом возило ударило оштећеног ББ који је задобио тешку телесну повреду, а оштећени АА који је скочио на хаубу возила, а потом пао са ње том приликом задобио лаке телесне повреде, при чему је био свестан забрањености свог поступања.

По налажењу Врховног суда, из чињеничног описа радње извршења кривичног дела због кога је окривљени оглашен кривим, произлазе сви субјективни и објективни елементи кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 1. у вези члана 278. став 1. КЗ, а имајући у виду да из изреке јасно произилази да је окривљени општеопасном радњом – моторном силом изазвао опасност за живот и тело људи – троје оштећених, као и потенцијалних пешака, јер се окривљени критичном приликом својим путничким моторним возилом кретао тротоаром, делом улице који је намењен искључиви за кретање пешака. Наиме, у конкретно случају, наступила је апстрактна опасност за све потенцијалне пешаке, а затим и конкретна опасност за оштећене, који су критичном приликом и задобили телесне повреде ближе одређене у изреци пресуде.

Имајући у виду наведено, неосновано се захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Имајући у виду наведено, пресуда Врховног касационог суда Кзз 982/2019 од 02.10.2019. године, на коју се бранила позива у поднетом захтеву за заштиту законитости није од утицаја на другачију одлуку у овом предмету, имајући у виду да није исто чињенично стање.

Из изнетих разлога, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, донета је одлука као у изреци пресуде.

**Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.**

**Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**